The effect of chronic opioid use on sexuality in non-cancer patients: a scoping review

Haio: GROFFI Marie , KUL
Promotor: VAN NULAND Marc , KUL
Praktijkopleider: De Meyer Eva , DEBANDT Benoit , HOFMANS Machteld , Maes Marc

Context: Door het stijgend gebruik van opioïden zijn er meer patiënten die risico lopen om bijwerkingen te ontwikkelen zoals nausea of constipatie, maar ook seksuele dysfunctie. Er zijn meerdere studies die een relatie tussen chronisch gebruik van opioïden en opioïd-geïnduceerd androgeentekort aantonen, maar onderzoek over de gevolgen op de verschillende domeinen van seksualiteit is schaars. Hiernaast bevragen artsen zelden patiënten hun seksuele problemen.

Onderzoeksvraag: Het doel van deze scoping review is om een overzicht te geven van de invloeden van chronisch gebruik van opioïden op de verschillende aspecten van de seksualiteit.

Methode: Een uitgebreid literatuuronderzoek werd uitgevoerd in zes databases, gebruikmakend van de hoofdconcepten “opioïden” en “seksuele dysfunctie”. Aanvullend werd gericht gezocht in grijze literatuur. Studies werden gescreend en geselecteerd op basis van onze inclusiecriteria. Relevante data werd geëxtraheerd en verwerkt in een data chart.

Resultaten: 17541 studies werden geïdentificeerd, waarvan 13 publicaties met in totaal 68439 patiënten geïncludeerd werden na een grondig selectieproces. De meeste studies verzamelden informatie op basis van zelfrapportage over seksueel verlangen en/of erectiele dysfunctie, maar ook over voldoening, seksuele activiteit/capaciteit, frequentie en orgasmefunctie. Drie studies gebruikte gestandaardiseerde vragenlijsten: de IIEF, FSFI en 4-item MOS seksuele problemen schaal. 11 studies vonden een correlatie tussen de aanwezigheid van seksuele dysfunctie en het chronisch gebruik van opioïden. Belangrijke beïnvloedende factoren waren leeftijd, depressie en comorbiditeiten.

Conclusie: Chronisch gebruik van opioïden heeft mogelijk negatieve effecten op alle domeinen van seksualiteit. Door de heterogeniteit van de geïncludeerde studies en meerdere beïnvloedende factoren, kan een causale relatie niet aangetoond worden. Verder onderzoek omtrent dit onderwerp is nodig.